

Zinsdelen in geuren en kleuren

- Ik kan in een zin de werkwoorden aanduiden die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.
- Ik kan in een zin het werkwoord en andere woorden aanduiden die zeggen hoe of wat het onderwerp is of wordt.
- Ik kan aan de hand van vragen de overige zinsdelen zoeken in een zin.

1 a Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

b Omcirkel de letter A of B.

- A: het werkwoord of de werkwoorden zeggen wat het onderwerp **doet** of wat ermee **gebeurt**.
- B: het werkwoord + andere woord(en) zeggen hoe of wat het onderwerp **is** of **wordt**.

- 1 Gelukkig kun je altijd een oude krant gebruiken. A of B
- 2 In India doen ze het nog steeds met de hand en een fles water. A of B
- 3 Wc-papier is al een oude uitvinding. A of B
- 4 Rond de zeventiende eeuw kwamen steeds meer kranten op de markt. A of B
- 5 Krantenpapier kan veel vocht opnemen. A of B
- 6 De krantentruc is vandaag nog in veel landen gebruikelijk. A of B
- 7 Wij gebruiken lekker zacht en ruikend wc-papier. A of B
- 8 In Franse hotels vind je vaak losse velletjes papier. A of B
- 9 De gebroeders Scott maakten in 1867 in Amerika het eerste rolletje toiletpapier. A of B
- 10 Ook nu gebruiken miljoenen mensen in de hele wereld toiletpapier. A of B
- 11 In noodgevallen kun je een spons, je onderbroek of je handen gebruiken. A of B

c Controleer je antwoorden met je buur.

i Welk zinsdeel zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt? **b**

Welke werkwoorden herken je in de zin?
Zeggen ze wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

In een zin kan één werkwoord staan (de persoonsvorm).
Bv. De meester **geeft** ons vandaag geen huiswerk.

Soms staan in een zin ook twee of meer werkwoorden.
Bv. De meester **heeft** ons vandaag geen huiswerk **gegeven**.

Duid dit werkwoord of deze werkwoorden altijd aan met een groene markering.
Onderstreep de persoonsvorm.

i Welk zinsdeel zegt wat of hoe iemand is of wordt? **b**

Welk werkwoord (*zijn* of *worden*) + welk ander woord zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?

Bv. Ik **ben** ziek.
Ik **word** morgen **kampioen**.

Duid dit werkwoord + het andere woord (of woorden) altijd aan met een roze markering.
Onderstreep de persoonsvorm.

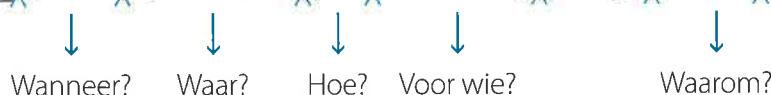
i Wat is een zinsdeel? **b**

Een **zinsdeel** is een deel van een zin. Een zinsdeel bestaat uit één woord of uit een woordgroep. Je kunt in een zin niet enkel zeggen wat of wie iemand is of wat iemand doet. Een zin kan ook extra informatie bevatten. Ook die informatie staat in een zinsdeel.

Een zinsdeel in de rest van de zin geeft een antwoord op vragen zoals:

- > (aan/voor) Wie? > Wanneer? > Waarom?
- > Hoe? > Waar? > ...

Bv. Ik heb gisteren bij onze buren goed voor de baby gezorgd, omdat ...

Vertel eens:
Waar was het?
Hoe? Met wie?
Wanneer?

3

a Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

b Vul de schema's in.

- Schrijf het werkwoord of de werkwoorden die zeggen wat het onderwerp **doet** of wat ermee **gebeurt**. Onderstreep de persoonsvorm én markeer de werkwoorden **groen**.
- Schrijf het werkwoord en de andere woorden die zeggen hoe of wat het onderwerp **is** of **wordt**. Onderstreep de persoonsvorm en markeer het werkwoord en de andere woorden **roze**.

c Schrijf de overblijvende zinsdelen bij 'andere zinsdelen' in het schema.

d Stel de vragen en vul de andere zinsdelen in bij de juiste vragen.

1 Gelukkig kun je altijd een oude krant gebruiken.Werkwoord(en) + bij zijn of worden:
ander(e) woord(en)kun gebruiken

Andere zinsdelen

gelukkig, altijd, een oude krantWat? een oude krant

Waar? _____

Wanneer? altijd

Waarmee? _____

Aan of voor wie? _____

Hoe? gelukkig2 De gebroeders Scott maakten in 1867 in Amerika het eerste rolletje toiletpapier.Werkwoord(en) + bij zijn of worden:
ander(e) woord(en)maakten

Andere zinsdelen

in 1867, in Amerika, het eersterolletje toiletpapierWat? het eerste rolletje toiletpapierWaar? in AmerikaWanneer? in 1867

Waarmee? _____

Aan of voor wie? _____

Hoe? _____

3 In Franse hotels vind je vaak losse velletjes papier.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<i>vind</i>	<i>In Franse hotels, vaak, losse velletjes papier</i>
	Wat? <i>losse velletjes papier</i>
	Waar? <i>In Franse hotels</i>
	Wanneer? <i>vaak</i>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

4 In noodgevallen kun je een spons, je onderbroek of je handen gebruiken.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<i>kun gebruiken</i>	<i>in noodgevallen, een spons, je onderbroek of je handen</i>
	Wat? <i>een spons, je onderbroek of je handen</i>
	Waar? _____
	Wanneer? <i>in noodgevallen</i>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

5 De krantentruc is vandaag in veel landen gebruikelijk.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>is gebruikelijk</u>	<u>vandaag, in veel landen</u>
	Wat? _____
	Waar? <u>in veel landen</u>
	Wanneer? <u>vandaag</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

6 In India doen ze het nog steeds met de hand en een fles water.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>doen</u>	<u>in India, het, nog steeds, met de hand en een fles water</u>
	Wat? <u>het</u>
	Waar? <u>in India</u>
	Wanneer? <u>nog steeds</u>
	Waarmee? <u>met de hand en een fles water</u>
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____